

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Šibenik

KLASA: 041-01/24-02/21
URBROJ: 613-17-25-10
Šibenik, 1. kolovoza 2025.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Općina Bilice
za 2023.**

S A D R Ź A J

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O OPĆINI	6
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	6
	Sustav unutarnjih kontrola	7
	Planiranje i izvršenje proračuna	8
	Financijski izvještaji	9
	Javna nabava	15
III.	REVIZIJA ZA 2023.	18
	Ciljevi i područja revizije	18
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	18
	Metode i postupci revizije	19
	Nalaz za 2023.	20

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Općine Bilice (dalje u tekstu: Općina) za 2023.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Općine sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, prihodi, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Općine za 2023. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Općina je ustrojila propisane poslovne knjige. Podaci o ispravku vrijednosti dugotrajne imovine u glavnoj knjizi i analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine nisu međusobno usklađeni, odnosno ispravak vrijednosti za navedenu imovinu različito je iskazan u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji dugotrajne imovine od glavne knjige. U glavnoj knjizi iskazan je ispravak vrijednosti neproizvedene dugotrajne imovine u iznosu od 537.595,60 eura, a u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine u iznosu od 643.621,04 eura.

Navedeno je utjecalo i na različito iskazivanje sadašnje vrijednosti neproizvedene dugotrajne imovine u glavnoj knjizi i analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji. Sadašnja vrijednost neproizvedene dugotrajne imovine prema analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine iznosi 307.645,17 eura, dok je u glavnoj knjizi evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u iznosu od 413.670,61 euro, odnosno više za 106.025,44 eura. Usklađivanje podataka o stanju neproizvedene dugotrajne imovine u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji s podacima u glavnoj knjizi nije provedeno. S obzirom na to, prije obavljanja popisa imovine i obveza trebalo je provesti pripremne radnje koje se odnose na usklađivanje podataka evidentiranih u pomoćnim knjigama i evidencijama sa stanjem u glavnoj knjizi, a što nije učinjeno.

Obavljen je obračun ispravka vrijednosti zemljišta u ukupnom iznosu od 232.163,57 eura (od čega 17.034,36 eura u 2023.), što nije u skladu s odredbom Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu kojom je propisano da se vrijednosti prirodnih bogatstava u pravilu ne ispravljaju. Uz navedeno, za pojedine građevinske objekte korištena je stopa ispravka vrijednosti od 1,50 %, a trebalo je koristiti stopu ispravka vrijednosti od 1,25 % u skladu sa stopama ispravka vrijednosti dugotrajne imovine koje su sastavni dio navedenog Pravilnika.

U poslovnim knjigama poslovne promjene u iznosu od 33.586,69 eura nisu evidentirane na propisanim računima Računskog plana te su pogrešno iskazane i u financijskim izvještajima. U okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine (na računu ostali slični prometni objekti) evidentirani su rashodi za komunalne djelatnosti upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu od 28.086,69 eura uz istovremeno evidentiranje povećanja imovine i vlastitih izvora, a trebalo ih je evidentirati u okviru rashoda za usluge (na računu ostale usluge tekućeg i investicijskog održavanja), bez povećanja vrijednosti imovine i vlastitih izvora. Također, na računu ceste, željeznice i ostali prometni objekti u pripremi evidentirana je vrijednost radova na postavljanju stupova za zastave ispred poslovne zgrade općinske uprave u iznosu od 5.500,00 eura. Stupovi su postavljeni i koriste se, ali nisu knjigovodstveno preneseni s računa imovine u pripremi na odgovarajući račun nefinancijske imovine u uporabi te nije obračunan ispravak vrijednosti. Navedeno je utjecalo na točnost iskazane vrijednosti nefinancijske imovine i vlastitih izvora u financijskim izvještajima. U poslovnim knjigama evidentirana su potraživanja za ostale prihode od nefinancijske imovine (legalizacija) iz prijašnjih godina u iznosu od 38.534,35 eura. Općina ne raspolaže dokumentacijom na temelju koje su navedena potraživanja evidentirana u poslovnim knjigama.

Obavljen je popis imovine i obveza na 31. prosinca 2023. U poslovnim knjigama je evidentirana i financijskim izvještajima iskazana vrijednost imovine u iznosu od 3.862.155,03 eura i obveza u iznosu od 648.648,44 eura. Vrijednost imovine se odnosi na nefinancijsku imovinu u iznosu od 2.891.159,41 euro i financijsku imovinu u iznosu od 970.995,62 eura (odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu od 541.221,95 eura, potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 411.182,87 eura, rashode budućih razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu od 11.591,45 eura te ostala potraživanja u iznosu od 6.999,35 eura).

Povjerenstvo za popis imovine i obveza popisalo je nefinancijsku imovinu u iznosu od 2.763.496,60 eura, potraživanja prije umanjenja za ispravak vrijednosti u iznosu od 799.571,77 eura, obveze u iznosu od 648.648,44 eura te novčana sredstva u iznosu od 541.221,95 eura. Popis imovine i obveza nije cjelovit. Nisu popisani izvanbilančni zapisi u iznosu od 149.750,00 eura, imovina u pripremi u iznosu od 112.951,47 eura, sitni inventar u uporabi nabavne vrijednosti u iznosu od 14.711,34 eura (ispravak vrijednosti obračunan je u istom iznosu) i potraživanja za dane predujmove u iznosu od 6.999,35 eura. Popisom imovine i obveza popisana su potraživanja u manjem iznosu za 42.832,66 eura nego što su evidentirana u poslovnim knjigama. Povjerenstvo za popis imovine i obveza nije utvrdilo razliku između popisanih i evidentiranih potraživanja za prihode poslovanja. U popisne liste uneseni su podaci o imovini pojedinačno po inventurnom broju, godini nabave i novčanoj vrijednosti (nabavna vrijednost, ispravak vrijednosti i sadašnja vrijednost). Također, u popisne liste uneseni su podaci o imovini pojedinačno u naturalnim izrazima (količina), ali bez iskazanih jedinica mjere (primjerice, naveden je broj zemljišta i građevinskih objekata, a nisu navedene površine). Zbog nepotpuno obavljenog popisa imovine i obveza nisu osigurani uvjeti za usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem te nije postignuta svrha godišnjeg popisa imovine i obveza, a to je utvrđivanje stvarnog stanja imovine i obveza te usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.

Podaci o dospelosti obveza iskazani u Bilanci i u Izvještaju o obvezama nisu istovjetni. Prema podacima iz Bilance, ukupne obveze u iznosu od 648.648,44 eura iskazane su kao dospjele. U Izvještaju o obvezama iskazane su dospjele obveze u iznosu od 156.316,86 eura, a nedospjele u iznosu od 492.331,58 eura. (točka 2. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Općine za 2023. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Rashodi za obavljanje komunalnih djelatnosti ostvareni su u iznosu od 284.293,18 eura, od čega se na održavanje javne rasvjete odnosi 124.609,96 eura, nerazvrstanih cesta 91.031,02 eura, javnih zelenih površina 52.509,90 eura, male komunalne zahvate po zaseocima 7.147,65 eura, održavanje groblja 5.836,25 eura te javnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozila 3.158,40 eura.

Općina je u prosincu 2022. donijela Program održavanja komunalne infrastrukture na području Općine Bilice u 2023., a izmjene navedenog Programa u prosincu 2023. Planirana su sredstva u iznosu od 352.450,00 eura s PDV-om, od čega za održavanje javne rasvjete 149.100,00 eura, održavanje nerazvrstanih cesta 118.300,00 eura, održavanje javnih zelenih površina 63.350,00 eura, male komunalne zahvate po zaseocima 8.100,00 eura, održavanje groblja 7.000,00 eura i održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozila 6.600,00 eura. Programom održavanja komunalne infrastrukture određen je iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, a nije određen opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima. (točka 3. Nalaza)

- Ukupna potraživanja koncem 2023. iskazana su u financijskim izvještajima u iznosu od 849.403,78 eura, ispravak vrijednosti potraživanja obračunan je u iznosu od 431.221,56 eura te potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti iznose 418.182,22 eura. Prema obveznim analitičkim podacima iz Bilance, dospjela potraživanja iznose 842.404,43 eura ili 99,2 % ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu od 411.865,34 eura, komunalni doprinos u iznosu od 77.449,89 eura, potraživanja za porez na promet nekretnina u iznosu od 180.788,09 eura i porez na kuće za odmor u iznosu od 84.243,09 eura. Poslove utvrđivanja, evidentiranja, nadzora, naplate i ovrhe radi naplate poreza na promet nekretnina i općinskih poreza (porez na potrošnju i porez na kuće za odmor) obavlja Porezna uprava, a drugih prihoda Jedinstveni upravni odjel Općine. Procedurom naplate prihoda, obračuna i naplate dospjelih nenaplaćenih potraživanja Općine Bilice iz kolovoza 2019. utvrđene su, između ostalog, mjere naplate koje obuhvaćaju pismene opomene, mogućnosti obročne otplate, naplatu putem instrumenata osiguranja plaćanja i pokretanje ovršnih postupaka radi naplate potraživanja. Tijekom 2023. Općina nije poduzimala mjere naplate u skladu s navedenom Procedurom, osim što je za komunalnu naknadu upućivala pismene opomene za potraživanja u iznosu od 13.965,61 euro. (točka 4. Nalaza)

Obveze Općine

Općina je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji.

Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O OPĆINI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), utvrđena je Općina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-kninske županije (dalje u tekstu: Županija). Općina obuhvaća jedno naselje s ukupno 2 546 stanovnika (prema popisu stanovništva iz 2021.). Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14, 123/17 i 118/18) i Odluke o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine 3/24), Općina je razvrstana u VII. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Sjedište Općine je Bosuč 2a, Bilice.

Prema odredbama članka 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20), općine u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te druge poslove u skladu s posebnim zakonima.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine ustrojen je Jedinstveni upravni odjel u kojem je koncem 2023. bilo pet zaposlenika na neodređeno vrijeme.

Tijela Općine su Općinsko vijeće i općinski načelnik. Općinsko vijeće ima devet članova. Zakonski predstavnik Općine u 2023. i do 22. svibnja 2025. bio je općinski načelnik Josip Čaleta Car, koji je dužnost na koju je izabran obavljao profesionalno. Prema konačnim rezultatima izbora od 22. svibnja 2025., zakonski predstavnik Općine je općinski načelnik Ive Čaleta-Car, bacc. ing. el. techn. inf., koji dužnost na koju je izabran obavlja profesionalno. U skladu s odredbama članka 90.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, profesionalno obavljanje dužnosti podrazumijeva da općinski načelnik ostvaruje pravo na plaću i druga prava iz rada, a vrijeme obavljanja dužnosti uračunava se u staž osiguranja. S obzirom na to da općinski načelnik nema zamjenika koji se bira zajedno s njim na neposrednim lokalnim izborima, bivši i sadašnji općinski načelnik imenovali su privremenog zamjenika iz reda članova Općinskog vijeća, u skladu s odredbama članka 43.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i sa Statutom Općine.

Općina nema proračunskih korisnika. Ima udjele u temeljnom kapitalu dva trgovačka društva, i to: 100,0 % udjela u društvu za obavljanje komunalnih djelatnosti te 1,13 % udjela u društvu za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda.

Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19), Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16), Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23) te Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19).

Prema odredbama članaka 4. i 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva. Navedene procedure trebale bi utjecati na smanjenje rizika pojave nepravilnosti u područjima poslovanja za koje je spomenute procedure potrebno donijeti.

Postupci i metode unutarnjih kontrola utvrđeni su unutarnjim aktima i procedurama. Tijekom 2023. primjenjivani su, između ostalog, Statut, Odluka o ustrojstvu i djelokrugu Jedinstvenog upravnog odjela Općine, Pravilnik o unutarnjem redu Jedinstvenog upravnog odjela Općine, Pravilnik o provedbi postupka jednostavne nabave, Odluku o porezima Općine te drugi opći akti. Općina je izradila pisane procedure blagajničkog poslovanja, korištenja službenog automobila, stvaranja ugovornih obveza, izdavanja i obračunavanja putnih naloga, zaprimanja računa te naplate prihoda. Donesena je Strategija upravljanja rizicima i ustrojen je registar rizika. Poslovanje se obavlja putem e-računa.

Općinsko vijeće je u prosincu 2022. donijelo Kodeks nositelja političkih dužnosti. Općinski načelnik je u studenome 2024. donio Etički kodeks službenika i namještenika Općine, kojim se uređuju etička načela i pravila dobrog ponašanja.

Općina ima mrežne stranice koje omogućuju pravo na pristup informacijama svim korisnicima na jednak način i pod jednakim uvjetima. Na mrežnim stranicama objavljeni su, između ostalog, zakoni i drugi propisi iz područja rada, unutarnji akti te planska i izvještajna dokumentacija. Općina je u skladu s odredbama članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22) prije donošenja općih akata provela savjetovanje s javnošću. Osoba zadužena za informiranje imenovana je u siječnju 2005., a osoba zadužena za nepravilnosti u rujnu 2009. Na mrežnim stranicama objavljeni su i podaci o službeniku za zaštitu osobnih podataka.

Izjavom o fiskalnoj odgovornosti odgovorna osoba institucije, odnosno čelnik, na godišnjoj razini izvještava o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola. Općinski načelnik je za 2023. sastavio Izjavu o fiskalnoj odgovornosti (prilog 1.b), uz koju su priloženi Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti te Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prošle godine.

Prema navedenoj Izjavi i Upitniku o fiskalnoj odgovornosti u sustavu unutarnjih kontrola utvrđene su slabosti i nepravilnosti koje mogu utjecati na zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava, a odnose se na izvršavanje proračuna/financijskog plana, računovodstvo, izvještavanje i ostalo te upravljanje imovinom. Prema Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti rok za otklanjanje navedenih nepravilnosti je do konca 2024.

Unutarnja revizija nije ustrojena, a prema odredbama Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru, Općina nije obvezna ustrojiti unutarnju reviziju.

Planiranje i izvršenje proračuna

Općinsko vijeće je u prosincu 2022. donijelo Proračun Općine za 2023. i Odluku o izvršavanju Proračuna Općine za 2023., a u prosincu 2023. Izmjene i dopune Proračuna za 2023. te su objavljeni na mrežnim stranicama Općine. Proračunom su prihodi planirani u iznosu od 1.509.800,00 eura, rashodi i izdaci u iznosu od 1.642.500,00 eura te je planirano korištenje viška prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 132.700,00 eura.

Izmjenama i dopunama Proračuna iz prosinca 2023., prihodi su planirani u iznosu od 1.731.670,28 eura, što je 221.870,28 eura ili 14,7 % više u odnosu na Proračun, a rashodi i izdaci u iznosu od 1.855.700,00 eura, što je 213.100,00 eura ili 13,0 % više u odnosu na Proračun. Planirano je korištenje viška prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 124.029,72 eura. U odnosu na Proračun, Izmjenama i dopunama Proračuna, znatno su povećani prihodi od poreza za 389.170,28 eura ili 49,8 %, a smanjeni prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada za 162.500,00 eura ili 46,2 %. Znatno su povećani rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 122.650,00 eura ili 23,6 % i materijalni rashodi za 52.740,00 eura ili 9,7 %.

Odluka o izvršenju Proračuna Općine za 2023. sadrži sve elemente u skladu s odredbama članka 18. Zakona o proračunu. Uz Proračun za 2023. donesene su projekcije za 2024. i 2025. Prema spomenutim projekcijama planirani su prihodi te rashodi i izdaci za 2024. u iznosu od 1.646.200,00 eura te za 2025. u iznosu od 1.646.400,00 eura.

Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna za 2023. donijelo je Općinsko vijeće u lipnju 2024. Prihodi su ostvareni u iznosu od 1.803.308,87 eura, što je 71.638,59 eura ili 4,1 % više od planiranih. Vrijednosno značajnija odstupanja odnose se na više ostvarene prihode od poreza za 77.434,14 eura ili 6,6 %. Rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu od 1.554.804,51 eura, što je 300.895,49 eura ili 16,2 % manje od planiranih. Vrijednosno značajnija odstupanja odnose se na manje ostvarene rashode za nabavu nefinancijske imovine za 170.030,55 eura ili 24,9 % te na manje ostvarene materijalne rashode za 98.300,93 eura ili 16,4 %, najvećim dijelom zbog manje ostvarenih rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine.

U skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22) te Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 89/18), u studenome 2021. imenovan je lokalni koordinator za strateško planiranje te je donesen Provedbeni program Općine za razdoblje 2021. – 2025. Provedbenim programom su utvrđeni vizija i misija Općine, razvojne potrebe i razvojni potencijali, ciljevi i prioriteti razvoja, mjere za provedbu ciljeva te okvir za praćenje i izvještavanje. Procijenjeni trošak provedbe mjera, aktivnosti i projekata je 5.707.943,46 eura.

Financijski izvještaji

Općina vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su, na mrežnim stranicama Općine objavljeni i nadležnim institucijama u propisanom roku dostavljeni sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2023., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 1.803.308,87 eura, što je 64.966,22 eura ili 3,7 % više u odnosu na prethodnu godinu. Značajnije su povećani prihodi od poreza za 393.945,15 eura ili 46,1 % (najvećim dijelom zbog povećanja prihoda od poreza i prireza na dohodak) te pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna za 172.905,00 eura ili 123,6 % (najvećim dijelom zbog povećanja prihoda od pomoći iz državnog proračuna za fiskalno izravnanje).

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

u eurima

Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
1	2	3	4	
1.	Prihodi od poreza	853.959,27	1.247.904,42	146,1
2.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	139.914,00	312.819,00	223,6
3.	Prihodi od imovine	40.708,08	36.015,49	88,5
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	163.555,05	185.676,39	113,5
5.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima	8.311,48	20.196,83	243,0
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	841,62	696,74	82,8
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	161,92	0,00	-
8.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	530.891,23	0,00	-
Ukupni prihodi i primici		1.738.342,65	1.803.308,87	103,7

Vrijednosno značajniji udjel imaju prihodi od poreza u iznosu od 1.247.904,42 eura ili 69,2 %, pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 312.819,00 eura ili 17,4 % te prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu od 185.676,39 eura ili 10,3 % ukupno ostvarenih prihoda.

Prihodi koji imaju propisanu namjenu odnose se na prihode od pomoći (bez fiskalnog izravnjanja), komunalne naknade, komunalnog doprinosa, naknade za koncesije, zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru i turističke pristojbe. Ostvareni su u iznosu od 518.713,32 eura i njihov udjel u ukupno ostvarenim prihodima iznosi 28,8 %.

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 1.247.904,42 eura. Odnose se na prihode od poreza i prireza porezu na dohodak u iznosu od 941.783,16 eura, poreza na promet nekretnina u iznosu od 227.377,18 eura i općinskih poreza u iznosu od 78.744,08 eura (porez na kuće za odmor u iznosu od 68.875,50 eura, porez na potrošnju alkoholnih i bezalkoholnih pića u iznosu od 9.231,51 euro te porez na tvrtke iz prethodnih godina u iznosu od 637,07 eura). Poslove utvrđivanja, evidentiranja, nadzora, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza obavlja Porezna uprava. U 2023. prirez porezu na dohodak iznosio je 10,0 %.

Prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvareni su u iznosu od 312.819,00 eura, a odnose se na tekuće pomoći u iznosu od 292.819,00 eura i kapitalne pomoći u iznosu od 20.000,00 eura.

Vrijednosno značajnije tekuće pomoći odnose se na pomoći iz državnog proračuna za fiskalno izravnanje u iznosu od 288.819,00 eura. Ostvarene su na temelju Odluke o udjelu sredstava fiskalnog izravnjanja za pojedinu općinu, grad i županiju u ukupnim sredstvima fiskalnog izravnjanja s iznosom sredstava fiskalnog izravnjanja za 2023. (Narodne novine 154/22).

Kapitalne pomoći odnose se na pomoći iz proračuna Županije za uređenje obale i obalnih šetnica na temelju Sporazuma o zajedničkom financiranju za 2023. iz svibnja 2023. u iznosu od 20.000,00 eura.

Prihodi od imovine ostvareni su u iznosu od 36.015,49 eura, a u vrijednosno najznačajnijem iznosu odnose se na prihode od zakupa javnih površina u iznosu od 27.292,77 eura te naknade za koncesije na pomorskom dobru u iznosu od 8.255,23 eura. Prihodi od zakupa javnih površina ostvareni su na temelju Odluke o davanju na korištenje i naknadama za korištenje javnih površina, koju je donijelo Općinsko vijeće u lipnju 2004. te izmjena i dopuna navedene Odluke iz srpnja 2007. te ožujka i lipnja 2024., a kojima su utvrđeni način i uvjeti za korištenje javnih površina na području Općine od strane pravnih i fizičkih osoba.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada ostvareni su u iznosu od 185.676,39 eura. Vrijednosno najznačajniji odnose se na prihode od komunalne naknade u iznosu od 102.168,82 eura i prihode od komunalnog doprinosa u iznosu od 74.576,70 eura.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija ostvareni su u iznosu od 20.196,83 eura. Odnose se na prihode od tekućih donacija trgovačkih društava i fizičkih osoba za uređenje pomorskog dobra.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2023., ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 1.554.804,51 euro, što je 57.465,12 eura ili 3,8 % više u odnosu na prethodnu godinu. Značajnije su povećani ostali rashodi za 50.009,05 eura ili 69,8 %, najvećim dijelom zbog povećanja tekućih donacija turističkoj zajednici i dobrovoljnom vatrogasnom društvu. Značajnije su smanjeni rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 53.875,92 eura ili 9,5 %, najvećim dijelom zbog manjih ulaganja u građevinske objekte. Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova ostvareni su za 2023. u iznosu od 69.521,43 eura, dok za 2022. nisu bili ostvareni.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u eurima

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	119.909,76	132.070,85	110,1
2.	Materijalni rashodi	536.368,19	500.539,07	93,3
3.	Financijski rashodi	14.394,89	19.863,93	138,0
4.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	189.488,05	199.497,60	105,3
5.	Ostali rashodi	71.683,13	121.692,18	169,8
6.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	565.495,37	511.619,45	90,5
7.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0,00	69.521,43	-
Ukupni rashodi i izdaci		1.497.339,39	1.554.804,51	103,8
Ukupni prihodi i primici (veza Tablica broj 1)		1.738.342,65	1.803.308,87	103,7
Višak prihoda i primitaka		241.003,26	248.504,36	103,1

Vrijednosno značajniji udjel imaju rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 511.619,45 eura ili 32,9 %, materijalni rashodi u iznosu od 500.539,07 eura ili 32,2 % te naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu od 199.497,60 eura ili 12,8 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka.

Rashodi za zaposlene odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 86.363,63 eura, doprinose na plaće u iznosu od 37.337,12 eura te ostale rashode za zaposlene u iznosu od 8.370,10 eura (od čega su vrijednosno najznačajniji jubilarne nagrade, božićnice, dar djeci i topli obrok). Od ukupnih rashoda za zaposlene na službenike i namještenike odnosi se 96.353,90 eura, a na općinskog načelnika 35.716,95 eura.

Materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 500.539,07 eura, a odnose se na rashode za usluge u iznosu od 373.811,34 eura, materijal i energiju u iznosu od 61.463,94 eura (vrijednosno najznačajniji za električnu energiju u iznosu od 52.057,35 eura), naknade troškova zaposlenima u iznosu od 4.242,95 eura (vrijednosno najznačajnije naknade za prijevoz na posao i s posla) te ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu od 61.020,84 eura (vrijednosno najznačajnije naknade općinskim vijećnicima i troškove održavanja lokalne manifestacije). Rashodi za usluge u vrijednosno značajnijim iznosima odnose se na usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 260.416,62 eura (vrijednosno značajnije održavanje javne rasvjete u iznosu od 74.635,88 eura, rekonstrukcija i asfaltiranje nerazvrstanih prometnica u iznosu od 61.864,58 eura, održavanje plaže u iznosu od 31.722,52 eura te održavanje vatrogasnih i poljskih putova u iznosu od 24.183,97 eura), intelektualne i osobne usluge u iznosu od 36.317,53 eura (vrijednosno značajnije usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja, usluge nadzora kod izgradnje zgrade Općine i poticajne naknade zbrinjavanja otpada) te komunalne usluge u iznosu od 14.837,32 eura (vrijednosno značajnije deratizacija i dezinsekcija i opskrba vodom).

Rashodi za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade ostvareni su u iznosu od 199.497,60 eura. Vrijednosno najznačajniji odnose se na rashode za sufinanciranje dječjih vrtića u iznosu od 150.718,95 eura, naknade za rođenje djeteta u iznosu od 17.187,57 eura te subvencioniranje troškova prijevoza učenika srednjih škola u iznosu od 16.947,42 eura.

Dječji vrtići su sufinancirani na temelju Odluke o sufinanciranju dijela ekonomske cijene usluge u dječjim vrtićima, koju je donijelo Općinsko vijeće u 2003. te odluka o izmjenama i dopunama navedene Odluke iz 2004., 2014., 2020. i prosinca 2023. Odlukom o socijalnoj skrbi iz lipnja 2023. utvrđena su prava iz socijalne skrbi koje osigurava Općina, korisnici socijalne skrbi, uvjeti ostvarivanja prava iz socijalne skrbi i postupaka za ostvarivanja tih prava, kao i prava na ostvarivanje potpora stimulativnog karaktera neovisno od socijalnog statusa osobe koja ostvaruje potporu. Također, Programom socijalnih potreba i stimulacija na području Općine te Izmjenom i dopunom navedenog Programa za 2023. utvrđeni su oblici kojima će se osigurati i ostvariti pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženih, nemoćnih i drugih osoba koje one same ne mogu zadovoljiti zbog nepovoljnih osobnih, gospodarskih, socijalnih i drugih okolnosti te oblici pomoći stimulacijskog karaktera neovisno od socijalnog statusa osobe koje ostvaruje pravo na pomoć.

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 121.692,18 eura, a odnose se na tekuće donacije u novcu, od čega dobrovoljnom vatrogasnom društvu u iznosu od 41.684,41 euro, turističkoj zajednici za izvršenje godišnjeg programa rada i financijskog plana u iznosu od 39.294,04 eura, Županiji za troškove po osnovi radnog odnosa za jednog zaposlenika koji obavlja poslove iz područja gradnje i prostornog uređenja na području Općine Bilice u iznosu od 21.305,77 eura, sportskim društvima u iznosu od 6.992,64 eura, Hrvatskom Crvenom križu u iznosu od 4.507,56 eura, zdravstvenim neprofitnim organizacijama za stipendije studentima medicine u iznosu od 3.400,00 eura, Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja u iznosu od 1.300,00 eura, političkim strankama u iznosu od 1.207,76 eura, udruzi u kulturi u iznosu od 1.000,00 eura te vjerskim zajednicama u iznosu od 1.000,00 eura. Donacije su dodijeljene na temelju Sporazuma o sufinanciranju troškova vatrogasnih intervencija i Odluke Županije o financijskoj potpori za kupnju vatrogasnog vozila, Ugovora i Dodatka ugovoru o sufinanciranju Turističke zajednice za izvršenje godišnjeg programa rada i financijskog plana, Ugovora o financiranju službenika Županije za troškove po osnovi radnog odnosa za jednog zaposlenika koji obavlja poslove iz područja gradnje i prostornog uređenja na području Općine Bilice, Programa javnih potreba u športu i javnog poziva za subvencioniranje projekata razvoja i unapređenja športa na području Općine Bilice te Programa subvencioniranja projekata razvoja i unapređenja športa na području Općine Bilice, Sporazuma o poslovnoj suradnji s Hrvatskim Crvenim križem, Ugovora o zajedničkom stipendiranju studenata medicine u akademskoj godini 2022./2023. zaključenoga sa Županijom, Plana programskih aktivnosti Hrvatske gorske službe spašavanja stanice Šibenik i Ugovora o financiranju, Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka zastupljenih u Općinskom vijeću, Programa javnih potreba u kulturi na području Općine Bilice i Zaključka o odobrenju novčane pomoći te Zaključka o odobrenju novčane pomoći Župi Uznesenja Marijina Žirje. Korisnici su podnosili izvještaje o radu i potrošnji proračunskih sredstava s pratećom financijskom dokumentacijom kojom se potvrđuje namjensko korištenje sredstava. Program javnih potreba u kulturi na području Općine Bilice za 2023. donesen je u prosincu 2022. te izmjene i dopune Programa u prosincu 2023.

Program javnih potreba u športu na području Općine Bilice za 2023. donesen je u prosincu 2022., prema kojemu će se sredstva za ostvarivanje javnih potreba u športu na području Općine rasporediti za športska natjecanja u iznosu od 2.700,00 eura (održavanje športskog turnira), medicinsku gimnastiku za žene iznad 50 godina starosti u iznosu od 1.600,00 eura te pomoći športskim društvima i udrugama u iznosu od 2.700,00 eura (kotizacije za natjecanja i kupovinu opreme). Program subvencioniranja projekata razvoja i unapređenja športa na području Općine u 2023. donesen je u siječnju 2023., kojim se dodjeljuju sredstva za programe poticanja i promicanja športa te unapređenja športskog života na području Općine.

Sredstva za provedbu ovog Programa osigurana su u proračunu Općine kroz Program javnih potreba u športu na području Općine za 2023. Sredstva su dodijeljena na temelju javnog poziva iz siječnja 2023. za podnošenje zahtjeva za subvencioniranje projekata razvoja i unapređenja športa na području Općine u 2023.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 511.619,45 eura. Vrijednosno značajniji rashodi odnose se na rashode za izgradnju zgrade Općine u iznosu od 300.075,71 euro, radove na uređenju nerazvrstane prometnice na predjelu Bure – Vrulje u iznosu od 49.489,31 euro te radove na izgradnji kapelice na groblju Pomišljaj u iznosu od 36.514,34 eura.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova ostvareni su u iznosu od 69.521,43 eura. Odnose se na otplatu glavnice kredita od poslovne banke za financiranje projekta izgradnje zgrade Općine.

Višak prihoda za 2023. ostvaren je u iznosu od 248.504,36 eura. Preneseni višak prihoda iz prethodnih godina iznosi 124.029,72 euro (višak prihoda iz 2022. u iznosu od 241.003,26 eura i preneseni manjak prihoda u iznosu od 116.973,54 eura) te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 372.534,07 eura. Odlukom o raspodjeli rezultata za 2023. iz lipnja 2024., utvrđeno je da će višak prihoda u iznosu od 372.534,07 eura biti uvršten u Izmjene i dopune (II.) Proračuna Općine Bilice za 2024. i projekcije za 2025. i 2026. Druge izmjene i dopune Proračuna Općine Bilice za 2024. donesene su 16. prosinca 2024.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2023., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 3.862.155,03 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2023.

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	2.523.688,63	2.891.159,41	114,6
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	495.593,67	495.593,67	100,0
1.2.	Građevinski objekti	1.383.538,88	2.159.242,00	156,1
1.3.	Postrojenja i oprema	50.149,84	49.359,30	98,4
1.4.	Prijevozna sredstva	14.321,45	9.884,97	69,0
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	485.138,88	112.951,47	23,3
1.6.	Druga nefinancijska imovina	94.945,91	64.128,00	67,5
2.	Financijska imovina	609.164,72	970.995,62	159,4
2.1.	Novčana sredstva	329.654,57	541.221,95	164,2
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	3.090,78	6.999,35	226,5
2.3.	Potraživanja za prihode poslovanja	265.006,90	411.182,87	155,2
2.4.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	11.412,47	11.591,45	101,6
	Ukupno imovina	3.132.853,35	3.862.155,03	123,3
3.	Obveze	751.298,02	648.648,44	86,3
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	137.956,32	87.782,51	63,6
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	82.450,47	99.496,13	120,7
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	530.891,23	461.369,80	86,9
4.	Vlastiti izvori	2.381.555,33	3.213.506,59	134,9
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	3.132.853,35	3.862.155,03	123,3
	Izvanbilančni zapisi	149.750,00	149.750,00	100,0

Vrijednost nefinancijske imovine na koncu 2023. u odnosu na stanje iskazano početkom godine veća je za 367.470,78 eura ili 14,6 %, zbog izgradnje poslovne zgrade općinske uprave, kapelice na groblju, ceste, šetnice uz obalni pojas i igrališta za djecu.

U okviru građevinskih objekata iskazana je vrijednost poslovnih objekata u iznosu od 795.707,65 eura (od kojih je vrijednosno najznačajnija poslovna zgrada općinske uprave u iznosu od 686.536,83 eura), ceste u iznosu od 359.682,37 eura, komunalne vodne građevine (vodovodna mreža) u iznosu od 274.560,33 eura, poljski put u iznosu od 186.124,30 eura, javna rasvjeta u iznosu od 184.808,68 eura te ulaganja na pomorskom dobru (uređenje plaža) u iznosu od 106.742,93 eura.

U okviru građevinskih objekata evidentirane su komunalne vodne građevine u vrijednosti od 274.560,33 eura koje nisu prenesene u vlasništvo javnog isporučitelja vodne usluge. Prema odredbama članka 89. Zakona o vodnim uslugama (Narodne novine 66/19), jedinice lokalne samouprave koje su izravni vlasnici komunalnih vodnih građevina i zemljišta pod njima, a nisu ih prenijele u vlasništvo javnog isporučitelja vodnih usluga, dužne su ih prenijeti u vlasništvo društva preuzimatelja u roku od 90 dana od stupanja na snagu Uredbe o uslužnim područjima. Uredba o uslužnim područjima (Narodne novine 147/21), koja je stupila na snagu u siječnju 2022., ukinuta je Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske (Narodne novine 23/23) iz veljače 2023.

U lipnju 2023. Vlada Republike Hrvatske donijela je novu Uredbu o uslužnim područjima (Narodne novine 70/23), koja je stupila na snagu 15. srpnja 2023. Prema navedenoj Uredbi, društvo preuzimatelj na uslužnom području 32, koje obuhvaća i Općinu, je trgovačko društvo za vodoopskrbu i odvodnju u suvlasništvu Općine.

Početkom godine je nefinancijska imovina u pripremi iskazana u iznosu od 485.138,88 eura. Tijekom godine vrijednosno značajnije je povećana vrijednost imovine u pripremi za ulaganja u izgradnju poslovne zgrade općinske uprave u iznosu od 311.638,89 eura. Tijekom 2023. poslovna zgrada općinske uprave knjigovodstveno je prenesena u imovinu u uporabi u vrijednosti od 686.536,83 eura te je koncem godine vrijednost nefinancijske imovine u pripremi iskazana u vrijednosti od 112.951,47 eura. Vrijednosno značajnija imovina u pripremi odnosi se na izgradnju šetnice u iznosu od 63.497,28 eura.

Ukupna potraživanja koncem 2023. iskazana su u iznosu od 849.403,78 eura, od čega se na ispravak vrijednosti potraživanja odnosi 431.221,56 eura te potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti iznose 418.182,22 eura. U odnosu na stanje početkom godine potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti veća su za 150.084,54 eura ili 56,0 %. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 411.182,87 eura te za predujmove u iznosu od 6.999,35 eura. Potraživanja za prihode poslovanja prije ispravka vrijednosti odnose se na potraživanja za pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu od 492.218,48 eura, poreze u iznosu od 303.486,15 eura, prihode od imovine u iznosu od 45.596,54 eura, potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode u iznosu od 1.103,26 eura. Prema obveznim analitičkim podacima iz Bilance, dospjela potraživanja iznose 842.404,43 eura. Do konca 2024. naplaćena su dospjela potraživanja od komunalnog doprinosa u iznosu od 40.234,12 eura te od komunalne naknade u iznosu od 18.525,50 eura.

Ukupne obveze koncem 2023. iskazane su u iznosu od 648.648,44 eura. U odnosu na početak godine manje su za 102.649,58 eura ili 13,7 %, najvećim dijelom zbog otplate kredita iz prethodnih godina. Odnose se na obveze za kredite i zajmove u iznosu od 461.369,80 eura, nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 99.496,13 eura te rashode poslovanja u iznosu od 87.782,51 euro. Obveze za kredite i zajmove odnose se na obveze za dugoročni kredit od poslovne banke iz 2021. u iznosu od 530.891,23 eura za financiranje izgradnje poslovne zgrade općinske uprave. Ugovoren je rok povrata kredita od sedam godina i nepromjenjiva godišnja kamatna stopa u visini od 0,80 %.

Izvanbilančni zapisi iskazani su u iznosu od 149.750,00 eura i odnose se na potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku.

Javna nabava

Općina je javni naručitelj i obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22), Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23) te drugih provedbenih propisa koji uređuju područje javne nabave.

U siječnju 2023. donesen je Plan nabave roba, radova i usluga za 2023., kojim su planirana 33 postupka nabave ukupne vrijednosti od 708.292,40 eura bez poreza na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV), od čega se na postupke javne nabave odnosi 156.532,40 eura, a na postupke jednostavne nabave 551.760,00 eura.

Izmjene Plana nabave donesene su 2. siječnja 2024., kojima je planirano 35 postupaka nabave ukupne vrijednosti od 696.774,00 eura bez PDV-a, od čega se na postupke javne nabave odnosi 90.484,00 eura, a na postupke jednostavne nabave 606.290,00 eura. Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma je ustrojen i ažuriran. Plan nabave i Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma objavljeni su na mrežnim stranicama Općine te u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, prema odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi. Općina je na mrežnim stranicama objavila obavijest da nema gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik Općine ili s njime povezane osobe u sukobu interesa.

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2023., ukupno je nabavljeno roba, radova i usluga u vrijednosti od 864.230,91 euro bez PDV-a. Zaključena su dva ugovora o javnoj nabavi roba i radova u vrijednosti od 178.976,91 euro (robe u vrijednosti od 68.364,31 euro i radovi u vrijednosti od 110.612,60 eura). Nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti do 26.540,00 eura odnosno radova do 66.360,00 eura (jednostavna nabava) obavljena je u vrijednosti od 685.254,00 eura, od čega se na nabavu usluga odnosi 378.204,00 eura, radova 288.250,00 eura i roba 18.800,00 eura.

Općina je ustrojila evidencije o izvršenju ugovora o nabavi za potrebe unosa podataka u Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Navedeni Registar sadrži propisane podatke za zaključene ugovore o nabavi i okvirne sporazume te podatke o predmetima nabave koji su tijekom godine provedeni na temelju izdanih narudžbenica u vrijednosti jednakoj ili većoj od 2.650,00 eura, a podaci se redovito ažuriraju.

Doneseni su Pravilnik o provedbi postupka jednostavne nabave u ožujku 2017. te Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi postupka jednostavne nabave u siječnju 2023. Pravilnikom o provedbi postupka jednostavne nabave utvrđena je provedba postupaka jednostavne nabave procijenjene vrijednosti manje od 15.000,00 eura na način da se nabava roba, radova i usluga provodi izdavanjem narudžbenice jednom gospodarskom subjektu. Nadalje, utvrđena je provedba postupaka jednostavne nabave procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 15.000,00 eura do 26.540,00 eura za robu i usluge te do 66.360,00 eura za radove na način da se postupak jednostavne nabave provodi pozivom na dostavu ponuda od najmanje tri gospodarska subjekta. Iznimno, ovisno o prirodi predmeta nabave i razini tržišnog natjecanja (odvjetničke usluge, javnobilježničke usluge, zaštita isključivih prava i slično), poziv na dostavu ponuda može se uputiti samo jednom gospodarskom subjektu. Istodobno sa slanjem poziva na dostavu ponuda, naručitelj može poziv na dostavu ponuda objaviti i na internetskim stranicama Općine.

U siječnju 2025. donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi postupka jednostavne nabave. Navedenim Pravilnikom utvrđena je provedba postupaka jednostavne nabave procijenjene vrijednosti manje od 10.000,00 eura na način da se nabava roba, radova i usluga provodi izdavanjem narudžbenice jednom gospodarskom subjektu. Nadalje, utvrđena je provedba postupaka jednostavne nabave procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 10.000,00 eura do 26.540,00 eura za robu i usluge te do 66.360,00 eura za radove na način da se postupak jednostavne nabave provodi pozivom na dostavu ponuda od najmanje tri gospodarska subjekta. Iznimno, ovisno o prirodi predmeta nabave i razini tržišnog natjecanja (odvjetničke usluge, javnobilježničke usluge, zaštita isključivih prava i slično), poziv na dostavu ponuda može se uputiti samo jednom gospodarskom subjektu. Istodobno sa slanjem poziva na dostavu ponuda, naručitelj može poziv na dostavu ponuda objaviti i na internetskim stranicama Općine.

Revizijskim postupcima obuhvaćeni su postupci javne i jednostavne nabave u iznosu od 799.903,88 eura bez PDV-a, odnosno 1.014.146,14 eura s PDV-om. Obuhvaćena su tri postupka javne nabave (izgradnja poslovne zgrade općinske uprave, asfaltiranje makadamske prometnice Bure – Vrulje i nabava električne energije) ukupne vrijednosti od 618.920,03 eura bez PDV-a, odnosno 791.666,33 eura s PDV-om te pet postupaka jednostavne nabave (upravljanje i održavanje nerazvrstanih cesta na području Općine, održavanje objekata i uređaja javne rasvjete, građevinski radovi na kapelici na groblju Pomišljaj, izgradnja javne rasvjete u Lugovićima i ugradnja LED rasvjetnih tijela) ukupne vrijednosti od 180.983,85 eura bez PDV-a, odnosno 222.479,81 euro s PDV-om. Pregledani postupci javne nabave provedeni su prema odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22), a jednostavne nabave prema odredbama Pravilnika o provedbi postupka jednostavne nabave.

III. REVIZIJA ZA 2023.

Postupci revizije provedeni su od 4. prosinca 2024. do 1. kolovoza 2025.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Općine.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu, članci 131. – 139.
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22)
4. Uputa o obavljanju popisa imovine i obveza (Ministarstvo financija, prosinac 2015.).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o proračunu
2. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
3. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
4. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske
5. Zakon o pravu na pristup informacijama, članci 10. i 11.
6. Zakon o sprječavanju sukoba interesa, članak 4. (Narodne novine 143/21)
7. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi
8. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 127/17, 138/20, 151/22 i 114/23)
9. Zakon o lokalnim porezima (Narodne novine 115/16, 101/17, 114/22 i 114/23)
10. Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 86/08, 61/11, 4/18 i 112/19)
11. Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 28/10 i 10/23)
12. Zakon o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11, 64/15, 112/18 i 112/19)

13. Zakon o komunalnom gospodarstvu, članci 76. – 102. (Narodne novine 68/18, 110/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 32/20)
14. Zakon o javnoj nabavi
15. Zakon o vodnim uslugama (Narodne novine 66/19)
16. Zakon o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja (Narodne novine 79/06 i 110/15)
17. Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
18. Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna (Narodne novine 24/13, 102/17, 1/20 i 147/20), na snazi do 25. srpnja 2023.
19. Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine 85/23), na snazi od 25. srpnja 2023.
20. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10, 120/13 i 1/20)
21. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi
22. Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 44/23)
23. Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine 95/19)
24. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/15 i 37/21)
25. Uredba o uslužnim područjima (Narodne novine 70/23)
26. Statut (kolovoz 2009., veljača i srpanj 2013., ožujak i svibanj 2018., veljača i srpanj 2021. te listopad 2023.)
27. Pravilnik o provedbi postupka jednostavne nabave (ožujak 2017. i siječanj 2023.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Općine. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz proračuna, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Općine. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori te javna nabava. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2010.

Nalaz za 2023.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2023. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, rashode i izdatke, potraživanja i imovinu.

1. Planiranje i izvršenje proračuna

- 1.1. U skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske te Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, u studenome 2021. imenovan je lokalni koordinator za strateško planiranje te je donesen Provedbeni program Općine za razdoblje 2021. – 2025. Provedbenim programom su utvrđeni vizija i misija Općine, razvojne potrebe i razvojni potencijali, ciljevi i prioriteti razvoja, mjere za provedbu ciljeva te okvir za praćenje i izvještavanje. Procijenjeni trošak provedbe mjera, aktivnosti i projekata je 5.707.943,46 eura.

Općina za 2023. nije sastavila izvješće o provedbi navedenog Provedbenog programa, što nije u skladu s odredbom članka 26. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, kojom je propisano da jedinica lokalne samouprave putem lokalnog koordinatora godišnje izvješćuje, o provedbi provedbenog programa, regionalnog koordinatora. Nadalje, odredbom članka 8., stavka 3. Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, propisano je da tijelo zaduženo za izradu provedbenog programa jedinice lokalne samouprave dostavlja regionalnom koordinatoru usvojeno godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu do 15. veljače tekuće godine.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa za prethodnu godinu u skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske te Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

2. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

- 2.1. Općina je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Nepravilnosti su uočene u vezi s poslovnim knjigama, evidentiranjem poslovnih događaja, obračunom potrošnje goriva, popisom imovine i obveza, izvanbilančnim zapisima te financijskim izvještajima.

– Poslovne knjige

Općina je ustrojila propisane poslovne knjige. Podaci o ispravku vrijednosti dugotrajne imovine u glavnoj knjizi i analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine nisu međusobno usklađeni, odnosno ispravak vrijednosti za navedenu imovinu različito je iskazan u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji dugotrajne imovine od glavne knjige. U glavnoj knjizi iskazan je ispravak vrijednosti neproizvedene dugotrajne imovine u iznosu od 537.595,60 eura, a u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine u iznosu od 643.621,04 eura. Navedeno je utjecalo i na različito iskazivanje sadašnje vrijednosti neproizvedene dugotrajne imovine u glavnoj knjizi i analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji. Sadašnja vrijednost neproizvedene dugotrajne imovine prema analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine iznosi 307.645,17 eura, dok je u glavnoj knjizi evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u iznosu od 413.670,61 euro, odnosno više za 106.025,44 eura. Usklađivanje podataka o stanju neproizvedene dugotrajne imovine u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji s podacima u glavnoj knjizi nije provedeno. S obzirom na to, prije obavljanja popisa imovine i obveza trebalo je provesti pripremne radnje koje se odnose na usklađivanje podataka evidentiranih u pomoćnim knjigama i evidencijama sa stanjem u glavnoj knjizi, a što nije učinjeno.

Prema odredbi članka 7., stavka 1. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., pomoćne knjige jesu analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23) na snazi je od 30. prosinca 2023. i primjenjuje se u knjigovodstvenim evidencijama od 1. siječnja 2025., a izmjene i dopune navedenog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 154/24) na snazi su od 31. prosinca 2024. (dalje u tekstu: novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu). Odredbama članaka 13. i 14., stavka 1. navedenog Pravilnika propisano je da su pomoćne poslovne knjige analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički te da su analitičke knjigovodstvene evidencije organizirane kao analitička knjigovodstva, a zbroj dugovnog i potražnog prometa na svim analitičkim računima pomoćne poslovne knjige mora biti jednak prometu na odgovarajućem računu glavne knjige.

Obavljen je obračun ispravka vrijednosti zemljišta u ukupnom iznosu od 232.163,57 eura (od čega 17.034,36 eura u 2023.), što nije u skladu s odredbom članka 19. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojom je propisano da se vrijednosti prirodnih bogatstava (podskupina 011), knjiga, umjetničkih djela i ostalih izložbenih vrijednosti (podskupina 024) te plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti (skupina 03) u pravilu ne ispravljaju. Odredbama članka 120. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je, između ostalog, da se vrijednosti prirodnih bogatstava (podskupina 011), knjiga, umjetničkih djela i ostalih izložbenih vrijednosti (podskupina 024) te plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti (skupina 03) ne ispravljaju.

Za pojedine građevinske objekte korištena je stopa ispravka vrijednosti od 1,50 %, a trebalo je koristiti stopu ispravka vrijednosti od 1,25 % u skladu sa stopama ispravka vrijednosti dugotrajne imovine koje su sastavni dio Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže međusobno uskladiti podatke o vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji i glavnoj knjizi u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, a u svrhu iskazivanja točnih podataka u financijskim izvještajima. Nadalje, nalaže obavljati ispravak vrijednosti imovine u skladu s odredbama navedenog Pravilnika.

– Evidentiranje poslovnih događaja

U poslovnim knjigama poslovne promjene u iznosu od 33.586,69 eura nisu evidentirane na propisanim računima Računskog plana te su pogrešno iskazane i u financijskim izvještajima. U okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine (na računu ostali slični prometni objekti) evidentirani su rashodi za komunalne djelatnosti upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu od 28.086,69 eura uz istovremeno evidentiranje povećanja imovine i vlastitih izvora, a trebalo ih je evidentirati u okviru rashoda za usluge (na računu ostale usluge tekućeg i investicijskog održavanja), bez povećanja vrijednosti imovine i vlastitih izvora. Također, na računu ceste, željeznice i ostali prometni objekti evidentirana je vrijednost radova na postavljanju stupova za zastave ispred poslovne zgrade općinske uprave u iznosu od 5.500,00 eura. Stupovi su postavljeni i koriste se, ali nisu knjigovodstveno preneseni s računa imovine u pripremi na odgovarajući račun nefinancijske imovine u uporabi te nije obračunan ispravak vrijednosti. Navedeno je utjecalo na točnost iskazane vrijednosti nefinancijske imovine i vlastitih izvora u financijskim izvještajima.

Prema odredbama članaka 4. i 21. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do konca 2023., proračun i proračunski korisnici vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio ovoga Pravilnika. Računskim planom proračuna utvrđene su brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode/primitke i rashode/izdatke. Također, prema odredbi članka 28. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi sadrži ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine. U trenutku stavljanja imovine u uporabu, ukupnu nabavnu vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine s računa imovina u pripremi treba prenijeti na odgovarajući račun te imovine. Također, prema odredbama članka 19. navedenog Pravilnika, vrijednost dugotrajne imovine ispravlja se po prosječnim godišnjim stopama linearnom metodom, a početak ispravka vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine je prvi dan mjeseca koji slijedi iza mjeseca u kojem je sredstvo stavljeno u uporabu. Za ispravak vrijednosti imovine umanjuju se vlastiti izvori.

Prema odredbama članaka 3. i 22. novog Pravilnika, na isti način propisano je da se proračunsko računovodstvo vodi po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika.

Računski plan sistematizirani je pregled brojčanih oznaka i naziva pojedinih računa po kojima su obveznici proračunskog računovodstva obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i vlastite izvore, prihode, primitke, rashode i izdatke. Također, prema odredbi članka 32. novog Pravilnika, dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi sadrži ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine sve do trenutka stavljanja imovine u upotrebu. Nadalje, prema odredbi članka 120. novog Pravilnika vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine ispravlja se po prosječnim godišnjim stopama ispravka vrijednosti linearnom metodom, a početak ispravka vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine je prvi dan mjeseca koji slijedi iza mjeseca u kojem je sredstvo stavljeno u uporabu. Odredbama članka 121. novog Pravilnika propisan je način evidentiranja ispravka vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine.

U poslovnim knjigama evidentirana su potraživanja za ostale prihode od nefinancijske imovine (legalizacija) iz prijašnjih godina u iznosu od 38.534,35 eura. Općina ne raspolaže dokumentacijom na temelju koje su navedena potraživanja evidentirana u poslovnim knjigama. Prema odredbama članka 10. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., knjiženje i evidentiranje u poslovnim knjigama temelji se na knjigovodstvenim ispravama. Knjigovodstvena isprava jest pisani ili memorirani elektronički dokaz o nastaloj poslovnoj promjeni te račun u elektroničkom obliku. Navedeno je propisano i odredbama članka 6. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, prema kojima je knjigovodstvena isprava svaki interno ili eksterno sastavljeni pisani dokument ili elektronički zapis o poslovnom događaju koji čini osnovicu za unos podataka o poslovnom događaju u poslovne knjige.

Državni ured za reviziju nalaže rashode za komunalne djelatnosti upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta evidentirati na propisanim računima Računskog plana te ulaganja u dugotrajnu imovinu po završetku knjigovodstveno prenijeti na odgovarajući račun dugotrajne imovine u uporabi u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Nadalje, nalaže potraživanja za ostale prihode od nefinancijske imovine (legalizacija) evidentirati na temelju knjigovodstvenih isprava kako je propisano odredbama navedenog Pravilnika.

– Obračun potrošnje goriva

Općina je u 2023. ostvarila rashode za motorni benzin i dizel gorivo u iznosu od 3.870,28 eura, a u poslovnim knjigama u okviru dugotrajne proizvedene imovine ima evidentirano službeno osobno vozilo i motocikl za potrebe komunalnog redara. Općina vodi evidenciju korištenja službenih vozila za službeno osobno vozilo u kojoj je iskazano vrijeme korištenja vozila, početno i završno stanje brojila, relacija, ime i prezime vozača, broj prijeđenih kilometara te u pojedinim slučajevima i razlog korištenja vozila. Evidencija korištenja službenih vozila nije potpuna jer Općina ne vodi evidenciju korištenja motocikla. Također, nije obavljen obračun potrošnje goriva po prijeđenom kilometru po pojedinom vozilu.

Prema odredbi članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., proračun i proračunski korisnici vode, između ostalog, evidenciju korištenja službenih vozila. Navedeno je propisano na isti način odredbom članka 15. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže voditi potpunu evidenciju korištenja službenih vozila u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Nadalje, preporučuje obavljati obračun potrošnje goriva po prijeđenom kilometru po pojedinom vozilu.

– Popis imovine i obveza

Obavljen je popis imovine i obveza na 31. prosinca 2023. U poslovnim knjigama je evidentirana i financijskim izvještajima iskazana vrijednost imovine u iznosu od 3.862.155,03 eura i obveza u iznosu od 648.648,44 eura. Vrijednost imovine se odnosi na nefinancijsku imovinu u iznosu od 2.891.159,41 euro i financijsku imovinu u iznosu od 970.995,62 eura (odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu od 541.221,95 eura, potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 411.182,87 eura, rashode budućih razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu od 11.591,45 eura te ostala potraživanja u iznosu od 6.999,35 eura). Povjerenstvo za popis imovine i obveza popisalo je nefinancijsku imovinu u iznosu od 2.763.496,60 eura, potraživanja prije umanjenja za ispravak vrijednosti u iznosu od 799.571,77 eura, obveze u iznosu od 648.648,44 eura te novčana sredstva u iznosu od 541.221,95 eura.

Popis imovine i obveza nije cjelovit. Nisu popisani izvanbilančni zapisi u iznosu od 149.750,00 eura, imovina u pripremi u iznosu od 112.951,47 eura, sitni inventar u uporabi nabavne vrijednosti u iznosu od 14.711,34 eura (ispravak vrijednosti obračunan je u istom iznosu) i potraživanja za dane predujmove u iznosu od 6.999,35 eura. Popisom imovine i obveza popisana su potraživanja u manjem iznosu za 42.832,66 eura nego što su evidentirana u poslovnim knjigama. Povjerenstvo za popis imovine i obveza nije utvrdilo razliku između popisanih i evidentiranih potraživanja za prihode poslovanja. U popisne liste uneseni su podaci o imovini pojedinačno po inventurnom broju, godini nabave i novčanoj vrijednosti (nabavna vrijednost, ispravak vrijednosti i sadašnja vrijednost). Također, u popisne liste uneseni su podaci o imovini pojedinačno u naturalnim izrazima (količina), ali bez iskazanih jedinica mjere (primjerice, naveden je broj zemljišta i građevinskih objekata, a nisu navedene površine).

Prema odredbi članka 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., popis imovine i obveza mora se sastaviti na koncu svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance. Odredbom članka 221. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na isti način je propisana obveza provođenja popisa imovine i obveza. Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza, koju je donijelo Ministarstvo financija, utvrđeni su obveznici primjene, metodologija obavljanja popisa imovine i obveza te postupci i procedure svih faza provedbe popisa. Popisom imovine i obveza treba se, između ostalog, obuhvatiti sva imovina pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima.

Zbog nepotpuno obavljenog popisa imovine i obveza nisu osigurani uvjeti za usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem te nije postignuta svrha godišnjeg popisa imovine i obveza, a to je utvrđivanje stvarnog stanja imovine i obveza te usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati cjeloviti popis imovine i obveza kako je propisano odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.

– Izvanbilančni zapisi

Izvanbilančni zapisi koncem 2023. evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima u iznosu od 149.750,00 eura i odnose se na potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku. U poslovnim knjigama za 2024. evidentirani su i primljeni instrumenti osiguranja plaćanja u iznosu od 28.225,44 eura (garancije za otklanjanje nedostataka u garantnom roku i za uredno izvršenje posla). U vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2025.) u poslovnim knjigama za 2025. evidentiran je dani instrument osiguranja plaćanja (zadužnica) iz 2021. kao osiguranje za povrat kredita u iznosu od 547.707,43 eura (glavnica u iznosu od 530.891,23 eura uvećana za kamate i pripadajuće naknade i troškove).

Prema odredbama članka 85. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, skupina računa 99 – Izvanbilančni zapisi sadrži stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to: tuđa imovina dobivena na korištenje, dana jamstva, dana kreditna pisma, instrumenti osiguranja plaćanja i ostali izvanbilančni zapisi.

Odredbama članka 109. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je, između ostalog, da se na računima skupine 99 evidentiraju izvanbilančni zapisi odnosno stavke koje nisu uključene u bilančne kategorije, a odnose se na: tuđu imovinu dobivenu na korištenje, potencijalne obveze po danim jamstvima, dana kreditna pisma, instrumente osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku, preuzete obveze po ugovorima, obveze po osnovi kapitala na poziv, potraživanja po ugovorima o dodijeljenim bespovratnim sredstvima te ostali izvanbilančni zapisi.

– Financijski izvještaji

Podaci o dospelosti obveza iskazani u Bilanci i u Izvještaju o obvezama nisu istovjetni. Prema podacima iz Bilance, ukupne obveze u iznosu od 648.648,44 eura iskazane su kao dospjele. U Izvještaju o obvezama iskazane su dospjele obveze u iznosu od 156.316,86 eura, a nedospjele u iznosu od 492.331,58 eura. Prema odredbama članka 3. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, osnovna svrha financijskih izvještaja je dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja) proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Državni ured za reviziju nalaže iskazati istovjetne podatke o dospjelim i nedospjelim obvezama u Bilanci i Izvještaju o obvezama kako bi se dala točna informacija o financijskom položaju Općine u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

3. Rashodi i izdaci

- 3.1. Rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 1.554.804,51 euro, a vrijednosno značajniji odnose se na rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 511.619,45 eura, materijalne rashode u iznosu od 500.539,07 eura te naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu od 199.497,60 eura. Utvrđene nepravilnosti i propusti odnose se na komunalne djelatnosti i tekuće donacije.

– Komunalne djelatnosti

Rashodi za obavljanje komunalnih djelatnosti ostvareni su u iznosu od 284.293,18 eura, od čega se na održavanje javne rasvjete odnosi 124.609,96 eura, nerazvrstanih cesta 91.031,02 eura, javnih zelenih površina 52.509,90 eura, male komunalne zahvate po zaseocima 7.147,65 eura, održavanje groblja 5.836,25 eura te javnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozila 3.158,40 eura.

Općina je u prosincu 2022. donijela Program održavanja komunalne infrastrukture na području Općine Bilice u 2023., a izmjene navedenog Programa u prosincu 2023. Planirana su sredstva u iznosu od 352.450,00 eura s PDV-om, od čega za održavanje javne rasvjete 149.100,00 eura, održavanje nerazvrstanih cesta 118.300,00 eura, održavanje javnih zelenih površina 63.350,00 eura, male komunalne zahvate po zaseocima 8.100,00 eura, održavanje groblja 7.000,00 eura i održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozila 6.600,00 eura. Programom održavanja komunalne infrastrukture određen je iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, a nije određen opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 73., stavka 2. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je, između ostalog, propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima.

Državni ured za reviziju nalaže Programom održavanja komunalne infrastrukture odrediti opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Tekuće donacije

U okviru ostalih rashoda ostvarene su tekuće donacije Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja u iznosu od 1.300,00 eura.

Program javnih potreba za obavljanje djelatnosti stanice Hrvatske gorske službe spašavanja za 2023. nije donesen. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 18. Zakona o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja, kojom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi program javnih potreba za obavljanje djelatnosti stanica Hrvatske gorske službe spašavanja te s odredbama ugovora o financiranju rada Hrvatske gorske službe spašavanja stanice Šibenik iz siječnja 2023., prema kojima se sredstva Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja isplaćuju prema Programu javnih potreba za obavljanje djelatnosti Hrvatske gorske službe spašavanja stanice Šibenik.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti program javnih potreba za obavljanje djelatnosti stanice Hrvatske gorske službe spašavanja u skladu s odredbama Zakona o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja.

4. Potraživanja

- 4.1. Ukupna potraživanja koncem 2023. iskazana su u financijskim izvještajima u iznosu od 849.403,78 eura, ispravak vrijednosti potraživanja obračunan je u iznosu od 431.221,56 eura te potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti iznose 418.182,22 eura. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 411.182,87 eura te za predujmove u iznosu od 6.999,35 eura.

Prema obveznim analitičkim podacima iz Bilance, dospjela potraživanja (prije ispravka vrijednosti) iznose 842.404,43 eura ili 99,2 % ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu od 411.865,34 eura, komunalni doprinos u iznosu od 77.449,89 eura, potraživanja za porez na promet nekretnina u iznosu od 180.788,09 eura i porez na kuće za odmor u iznosu od 84.243,09 eura. Poslove utvrđivanja, evidentiranja, nadzora, naplate i ovrhe radi naplate poreza na promet nekretnina i općinskih poreza (porez na potrošnju i porez na kuće za odmor) obavlja Porezna uprava, a drugih prihoda Jedinstveni upravni odjel Općine.

Procedurom naplate prihoda, obračuna i naplate dospjelih nenaplaćenih potraživanja Općine Bilice iz kolovoza 2019. utvrđena je naplata prihoda, obračuna i naplate dospjelih nenaplaćenih potraživanja te postupak otpisa dospjelih nenaplaćenih potraživanja Općine. Mjere naplate obuhvaćaju: pismenu opomenu, mogućnost obročne otplate, naplatu putem instrumenata osiguranja plaćanja i pokretanje ovršnog postupka radi naplate potraživanja. Tijekom 2023. Općina nije poduzimala mjere naplate u skladu s navedenom Procedurom, osim što je za komunalnu naknadu upućivala pismene opomene za potraživanja u iznosu od 13.965,61 euro.

Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Prema odredbi članka 51. Zakona o proračunu, proračunski korisnici i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorni su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun te za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu te Procedure naplate prihoda, obračuna i naplate dospjelih nenaplaćenih potraživanja Općine Bilice.

5. Imovina

- 5.1. U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima koncem 2023. iskazana je vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora u iznosu od 3.862.155,03 eura.

Općina je dala u zakup poslovni prostor površine 53 m² na temelju Ugovora o zakupu poslovnog prostora zaključenog s proračunskim korisnikom Županije u rujnu 2023. za obavljanje usluga zdravstvene skrbi (ambulantna) na neodređeno vrijeme. Prema navedenom Ugovoru, zakupac se obvezao snositi troškove telefona, električne energije i ostale režijske troškove te sve redovne troškove korištenja i održavanja poslovnog prostora.

Zakupnina nije ugovorena, što nije u skladu s odredbom članka 6., stavka 6. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Narodne novine 125/11, 64/15, 112/18, 112/19 i 123/24), prema kojoj se, iznimno, ugovor o zakupu poslovnoga prostora sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana, a zakupnina se određuje sukladno kriterijima za određivanje visine zakupnine jedinice lokalne samouprave gdje se nekretnina nalazi i ovisno o djelatnosti koja će se u poslovnom prostoru obavljati.

Državni ured za reviziju nalaže ugovarati zakupninu u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora.

Općina u Očitovanju navodi da prihvća Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji Općine za 2023. te da će postupiti po nalogima i preporukama.